

Certifikatisté

viz Déle sloužící poddůstojníci.

Cese územní.

C. ú. znamená v mezinárodním právu veřejném nabytí státního území se souhlasem státu cedujícího, obsaženým v mezinárodní smlouvě. Nejde tu o přenos suverenity ze státu cedujícího na stát cesionářský, jak se namnoze tvrdívá; suverenita státu jest nepřenosná, protože každý stát může vykonávat jen svoji suverenitu. Při cesi zaniká na cedovaném území suverenita státu posavadního, a s jeho souhlasem získává nový stát na tomto území místní výlučnou příslušnost pro svoji činnost. Tuto svoji příslušnost odvozuje stát nabývajíc ze souhlasu státu doposud na daném území výlučně příslušného, a opírá se tak o shodný projev vůle státu cedujícího jako o právní titul, který obecně jest uznáván v právu mezinárodním. Většinou autorů práva mezinárodního jest cese z tohoto důvodu označována za odvozený, derivativní způsob nabytí státního území. Jest pak cese jediný takový způsob nabytí státního území, který vůbec přichází v právu mezinárodním. Pojem cese zahrnuje vskutku každé nabytí státního území, provedené mezinárodním smluvním aktem. Mezinárodní smlouva jest cesi nezbytnou formou. Náležitosti smluvního aktu o cesi jest posouditi podle obecných pravidel, ustanovujících o platnosti mezinárodní smlouvy.

Je-li všeobecně zdůrazňován smluvní základ cese, není jednoty mezi autory práva mezinárodního o tom, zdali stát může cedovati celé svoje území, a nejde-li ve smlouvě takového obsahu o nabytí aneksí. Otázka jest praktická na př. vzhledem k smlouvě mezi Pruskem a Hohenzollern-Sigmaringy, Hohenzollern-Hechingen z r. 1849. Namítá se, že provedením takovéto smlouvy stát sám zaniká, není tedy více obou kontrahentů, a zaniká tedysama smlouva. Smlouva o cesi celého území nemůže prý proto vůbec cesi vskutku vyvolati. (Tak Westlake, Schönborn, opačně Oppenheim, Keith.) — Není dále mezi autory práva mezinárodního jednoty v otázce, zdali k platnosti cese není zapotřebí vedle souhlasného projevu vůle ještě držení cedovaného území. (Tak Huber, Louter.) Některé případy praxe tu však nasvědčují, že území jest cedováno, jakmile jen příslušný smluvní akt nabývá mezinárodní účinnosti: Rakousko postoupilo

r. 1859 Lombardii Francii, která ji téhož roku postoupila dále království Sardinskému, aniž dříve vzala Lombardii v náležité držení. (V tomto smyslu Oppenheim, Schönborn a j.)

Nerozhodny jsou pro cesi důvody, pro něž byla uzavřena, či cíle, kterým má sloužiti. Odedávna dochází k cesi z důvodů nejrůznějších. Ve středověku a v dobách státu patrimoniálního, kdy nebylo rozdílu mezi státním územím a nemovitým vlastnictvím lenního pána či zeměpána, území bylo cedováno v smlouvách darovacích, svatebních, dědických, kupních a pod., které řídily se namnoze terminologií římského práva. Podobně jako u jiných pojmů vztahujících se k změně státního území, v této terminologii vzal vznik též pojem cese, která, jak zřejmo, liší se však zcela od cese práva soukromého. I v moderním státě dochází pak k cesi z různých důvodů, třebaž že není samozřejmě více důvodů analogických potřebám spíše soukromým, o nichž svědčí druhy smluv právě uvede-ných. Státy cedují si tu území navzájem, na př. za účelem vhodnější úpravy svých hranic, a cesí uskutečňuje se tak výměna státního území, (na př. postoupení Helgolandu r. 1890 Velkou Británií Německu za některá práva německá v Africe). Jindy uskutečňuje se cesí prodej státního území (prodej Aljašky Ruskem Spoj. Státům r. 1866 za 7,200.000 dolarů). V těchto případech cese jest smlouvou bilaterální. Aktem unilaterálním bývá však pravidelně v případech, kdy k cesi dochází v důsledku předcházející války; cese bývá pak bez kom-pensace stipulována v mírové smlouvě. Tyto případy cesí, které jsou výsledkem války, vyskytují se v průběhu historie, i nejnovější, nejčastěji. Ne nezřídka cese zakončuje tu dohodou stran stav, opírající se o akt jednostranný, a trvajíc již po delší dobu, svým způsobem jej tak legalisujíc.

Za cesi považovány jsou i případy t. zv. cese zahalené. Mezinárodní smlouvou státy někdy dávaly svoje území v zástavu (na př. smlouva z r. 1803 mezi Švédskem a Meklenburkem-Schwerinem o Wis-mar), dávají dnes v pacht, ve správu státu druhého. (Verwaltungszession. Tak na př. Bosna-Hercegovina byla aktou berlinskou r. 1878 dána ve správu Rakouska-Uherska, podobně Cypr ve správu Vel. Britanie smlouvou britsko-tureckou z r. 1879.) Smlouvy tohoto obsahu třebaž výslovně nestipulují cesi a pravidelně uzavírány jsou na dobu omezenou, jsou považovány za